

Landskrona School of Sports AB
Box 654
261 25 Landskrona

2017-05-23
Dnr 400-2016:6993

Roland Schoultze
roland.schoultze@lasos.se

Beslut

för LA School of Sports i Landskrona kommun
efter kvalitetsgranskning av undervisningens or-
ganisation på skolor där det finns
obehöriga lärare

Inledning

Skolinspektionen har genomfört en kvalitetsgranskning av undervisningens organisation på skolor där det finns obehöriga lärare. Som obehörig lärare räknas lärare som undervisar i ett ämne de saknar legitimation för. Syftet med granskningen är att granska hur rektor, på skolor med obehöriga lärare, leder och organiserar arbetet för att säkerställa att eleverna får en undervisning med sammanhang och utgångspunkt i nationella mål och riktlinjer.

Granskningen genomförs i 28 skolor och avser undervisning i årskurserna 7-9. I urvalet ingår såväl enskilda som kommunala huvudmän. Landskrona School of Sports AB ingår i nämnda granskning. Skolinspektionen besökte LA School of Sports den 19 april 2017. Besöket genomfördes av utredare Inger Börjesson och Klas Tambour. Intervjuer med lärare, rektor och elever har genomförts.

LA School of Sports är en fristående skola i Landskrona kommun. Skolans huvudman är Landskrona School of Sports AB. LA School of Sports har 62 elever i årskurserna 7-9. Enligt inkomna uppgifter från skolans rektor har skolan tio undervisande lärare i de aktuella årskurserna. Rektors uppgifter visar att sju av tio lärare saknar behörighet i något eller några av de ämnen de undervisar i. Det framkommer att lärarna är organiserade i ett arbetslag.

I detta beslut ger Skolinspektionen sin bedömning av det granskade området. Därefter redovisas de utvecklingsområden som Skolinspektionen identifierat inom ramen för granskningen följt av en motivering. När kvalitetsgranskningen är avslutad i sin helhet redovisas de samlade resultaten i en övergripande kvalitetsgranskningsrapport.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att rektors ledning och organisering avseende granskningens syfte i vissa avseenden fungerar väl men att det finns områden som behöver utvecklas.

Granskningen visar att rektorn på flera sätt arbetar för att så långt som möjligt rekrytera och använda behöriga lärare för undervisningen. Rektorn inhämtar kunskap om lärarnas utbildning och behörighet och för diskussioner med obehöriga lärare kring kompletterande utbildning. De lärare som vidareutbildar sig får viss tid avsatt för studier och skolan bekostar kurslitteratur. Vidare framkommer att rektorn fördelar lärarna så att deras kompetens i så hög utsträckning som möjligt används.

Granskningen visar att rektorn leder och organiserar verksamheten i syfte att ge eleverna en sammanhållen undervisning som utgår från kunskapsmålen. De mötesstrukturer som rektor beslutat om används kontinuerligt för att diskutera undervisningens innehåll och genomförande. Rektorn skapar också förutsättningar för lärarna att samverka i syfte att utveckla en samsyn kring hur elevernas kunskaper ska bedömas i förhållande till kunskapskraven. Det finns också särskilt avsatt tid för rektor och lärare att utveckla kunskaper och färdigheter i att bedöma elevers kunskapsutveckling.

Granskningen visar vidare att rektorn ser till att lärare som är obehöriga får stöd av kollegor i arbetslaget för att planera och genomföra undervisningen med utgångspunkt i läroplan och kursplan. Rektorn för dialog med nyanställda lärare som är obehöriga i syfte att säkerställa att undervisningen följer läroplanen. Det framgår av utredningen att skolans samverkansformer och lärarnas nära samarbete gör att lärare som saknar behörighet får ett kollegialt stöd i att bedöma elevernas kunskaper.

Granskningen visar dock att rektorn behöver arbeta vidare med att långsiktigt säkerställa kompetensförsörjningen i ämnen med få undervisningstimmar. Det framkommer att det finns undervisning som idag bedrivs av lärare som är obehöriga i ämnet och där det inte pågår, och inte heller planeras några insatser i form av rekrytering eller fortbildning. Granskningen visar också att rektorn inte säkerställt att eleverna får en undervisning med kontinuitet eftersom skolan saknar gemensamma rutiner och strukturer för att dokumentera det innehåll och de arbetsuppgifter som ska behandlas inom ett arbetsområde eller under en längre period. Det framkommer att skolan behöver utveckla former för att ge stöd till obehöriga lärare och vikarier med utgångspunkt i det ämne eller de ämnen som läraren ska undervisa i. Detta gäller särskilt obehöriga lärares arbete med att bedöma elevernas kunskaper utifrån det specifika ämnets syfte och kunskapskrav. Det framkommer vidare att skolan saknar rutiner för att introducera obehöriga lärare. Här följer en närmare redogörelse av identifierade utvecklingsområden.

Identifierade utvecklingsområden

I syfte att höja verksamhetens kvalitet bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete i första hand behöver inledas inom följande områden.

- Rektorn behöver utveckla en långsiktig strategi för att säkra tillgången till behöriga lärare i undervisningen.

Motivering till bedömning av identifierat utvecklingsområde

Granskningen visar att rektorn rekryterat och anställt sex lärare under innevarande läsår och att det bland dessa finns lärare som saknar behörighet i något eller några ämnen men också lärare som helt saknar lärarutbildning. Det finns bland de nyanställda lärarna också lärare som är under utbildning. Rektorn säger att han använder sig av alla tänkbara kanaler för att hitta lärare. Det framkommer att rektorn avser att inför kommande läsår göra ytterligare ansträngningar för att ersätta obehöriga lärare med behöriga. Detta gäller dock inte för alla ämnen där undervisningen idag bedrivs av lärare som är obehöriga. Enligt rektorn är det svårt att rekrytera till deltidstjänster och rektorns bedömning är att det viktigaste är att läraren har en lärarlegitimation.

Skolinspektionen bedömer därmed att det finns ett behov av ytterligare insatser för att säkra kompetensförsörjningen på skolan. Ett sådant arbete kan exempelvis innebära att se över tjänsternas sammansättning och omfattning och i detta samverka med andra närliggande skolor och huvudmän.

- Rektorn behöver utveckla formerna för att planera och genomföra undervisningen på ett sätt som säkerställer sammanhang och kontinuitet i utbildningen.

Motivering till bedömning av identifierat utvecklingsområde

Granskningen visar att skolan har samverkansformer för att stödja lärarnas arbete med att planera och genomföra undervisningen liksom i arbetet med att bedöma elevernas kunskaper. Samtliga lärare ger uttryck för att arbetslaget är ett gott stöd när det gäller att diskutera och utveckla den egna undervisningen. Det framkommer dock att eleverna i några ämnen haft flera olika lärare under innevarande läsår och såväl elever som lärare säger att detta gjort att undervisningen tappat sin kontinuitet. En del i detta är att skolan saknar gemensamma former för att planera undervisningen i syfte att tydliggöra vilket innehåll som ska behandlas vid vilken tidpunkt samt hur detta innehåll ska bearbetas. Av utredningen framgår att såväl rektor som lärare tycker att det finns ett stort behov av att sådana gemensamma former för att planera undervisningen införs och att gemensamma planeringar för undervisningen i olika ämnen tas fram.

Skolinspektionen bedömer därmed att det på skolan finns ett behov av att stärka undervisningens planering så att undervisningen, på såväl lång som kort sikt, planeras och genomförs med genomtänkt progression och med ett innehåll som löpande relaterar till tidigare moment.

- Rektorn behöver säkerställa former för att obehöriga lärare ges stöd efter behov i arbetet med att planera och genomföra undervisningen liksom i arbetet med att bedöma elevernas kunskaper och förmågor.

Motivering till bedömning av identifierat utvecklingsområde

Granskningen visar att nya lärare introduceras via samtal med rektorn som också avgör vilket fortsatt stöd läraren behöver för att klara sitt uppdrag i förhållande till styrdokumentet. Av utredningen framkommer att det efter denna introduktion inte är tydliggjort vem på skolan som ger läraren ett fortsatt stöd. Istället förväntas arbetslaget gemensamt stå för detta stöd även i de fall arbetslagets lärare inte har behörighet i det ämne som den obehörige läraren undervisar i. Det framkommer också att nyanställda lärare som är obehöriga behöver en introduktion som inte bara innefattar hur undervisningen ska planeras och genomföras utan även gällande de rutiner, regler och stödfunktioner som finns på skolan och hur dessa fungerar.

Granskningen visar också att skolans samverkansformer ger obehöriga lärare stöd i arbetet med att bedöma elevernas kunskaper. Utredningen visar dock att obehöriga lärares behov av stöd i arbetet med att bedöma elevernas kunskaper inte fullt ut tillgodoses. Det finns obehöriga lärare som har behov av att diskutera bedömningar med en behörig ämneskollega, något som det idag inte finns tillgång till.

Skolinspektionen bedömer därmed att rektorn behöver säkerställa att det finns rutiner och former för att ge stöd till nyanställda lärare som är obehöriga i ämnen som de undervisar i. Ett sådant stöd ska syfta till att stödja läraren i arbetet med att planera och genomföra undervisningen i enlighet med läroplan och aktuell kursplan liksom i arbetet med att bedöma elevernas kunskaper och förmågor. I detta ingår stöd till läraren för att hitta ändamålsenliga bedömningsformer och bedömningssituationer i olika ämnen.

Uppföljning

Huvudmannen ska **senast den 23 november 2017** redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redogörelsen skickas via e-post till skolinspektionen.lund@skolinspektionen.se. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 400-2016:6993) i de handlingar som sänds in.

I ärendets slutliga handläggning har Cindra Klingspor Lindblom deltagit.

På Skolinspektionens vägnar

Maria Kärrman
Enhetschef

Inger Börjesson
Föredragande/ Utredare

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida: <https://www.skolinspektionen.se/sv/Tillsyn--granskning/Kvalitetsgranskning/Skolinspektionen-granskar-kvaliteten/obehoriga-larare/>

Bilaga: Författningsstöd

Behörig för undervisning

2 kap. 13 § skollagen

Granskningen utgår från skollagens definition av en obehörig lärare. Av skollagen följer att endast den som har legitimation som lärare och är behörig för viss undervisning får bedriva undervisningen. Detta innebär att både legitimerade lärare som undervisar i ett ämne de inte är behöriga att undervisa i, och lärare som helt saknar lärarlegitimation anses vara obehöriga. Obehöriga lärare innefattar även lärare som har lärarexamen och teoretisk behörighet i ämnen de undervisar i men som saknar lärarlegitimation. Begreppet *behörig lärare* utgår utifrån samma definition; behörig lärare avser således lärare med legitimation för de eller de ämnen läraren undervisar.

Endast den som har legitimation som lärare och är behörig för viss undervisning får bedriva undervisningen. Enligt 2 kap. 18 § kan dock undantag från 13 § göras om det inte finns någon att tillgå inom huvudmannens organisation som uppfyller kraven eller om det finns något annat skäl med hänsyn till eleverna. I 19 § framgår dock att om en person som avses i 18 § ska användas för att bedriva undervisning under längre tid än sex månader, ska huvudmannen först fatta beslut om detta. Enligt 21 § framgår också att i fråga om tidsbegränsning av en anställning som lärare eller förskollärare i skolväsendet gäller att den som ska bedriva undervisning enligt 18 § får anställas högst ett år i sänder.

SFS 2011:326

I behörighetsförordningen preciseras vilken utbildning olika kategorier av lärare ska ha för att vara behörig att bedriva viss undervisning i skolväsendet samt andra bestämmelser om behörighet för lärare. I förarbetena till skollagen (**prop. 2009/10:165**) framhålls vikten av att lärare förutom generell lärarkompetens även besitter specifik kompetens. Med specifik kompetens avses att de lärare som används i undervisningen utöver generell lärarkompetens även har specifik kompetens för olika skolformer, verksamheter, årskurser och ämnen (s. 262). Vidare framkommer i propositionen att för att utbildning och undervisning ska hålla hög kvalitet skall huvudmannen använda lärares kompetens på rätt sätt i undervisningen. Det är rektor som leder och samordnar arbetet inom sitt verksamhetsområde och har ansvar för att planera så att läraren används för sådan undervisning som läraren har utbildning för.

I regeringens proposition (**2010/11:20**) framgår att ett legitimationssystem är en viktig kvalitetssäkring av lärare och förskollärare och kan därmed höja kvaliteten på den samlade lärarkåren.

Ledning och utveckling av undervisning

2 kap 9 § skollagen

Det pedagogiska arbetet vid en skolenhet ska ledas och samordnas av en rektor. Rektor ska särskilt verka för att utbildningen utvecklas.

2 kap 10 § skollagen

Rektor beslutar om sin enhets inre organisation och ansvarar för att fördela resurser inom enheten efter barnens och elevernas olika förutsättningar och behov.

4 kap. 4 § skollagen

Rektor är ansvarig för planering, uppföljning och utveckling av utbildningen på skolenheten. Kvalitetsarbetet ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever.

Lgr11 avsnitt 2.8

Rektor i egenskap av pedagogisk ledare har det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen.

Allmänna råd för planering och genomförande av undervisningen

Allmänna råd för bland annat grundskolan för att stödja lärare, rektorer och huvudmän i arbetet med hur skolförfattningarna bör hanteras i den pedagogiska praktiken avseende planering och genomförande av undervisningen.

SKOLFS 2014:44

Rektor ska ansvara för att en nyanställd lärares introduktionsperiod planeras på ett sådant sätt att läraren ges tillräckligt stöd utifrån sina tidigare kunskaper, erfarenheter och förmåga att fungera självständigt i sin yrkesroll. En mentor utses av rektorn till den lärare som genomför introduktionsperioden och mentorn ska så långt det är möjligt ha samma behörighet som läraren. Mentorn ska ges förutsättningar och tillräckligt stöd för att kunna fullgöra sin uppgift.

Skolverkets stödmaterial om introduktionsperiod för nyanställda lärare och förskollärare (2015)

Betyg och bedömning

3 kap. 14 § skollagen

Rektor ansvarar för att betyg sätts i enlighet med skollagen och andra författningar.